

ULIGHED KOSTER

Reformernes ulighed

FOAs forslag til mere lige velfærd

Indhold

Reformer skaber ulighed	3
Hvad bidrager til ulighed?	4
Fra arbejdsløshed til ledighed	5
Dagpengereformen	7
Tilbagetrækningsreformen	9
Skattereformen	11
Reform af førtidspension og fleksjob	14
Reformen af ankesystemet	22
Reformen af kontanthjælp	24
Reform af sygedagpengeområdet	30
Reform af refusionssystemet	34
Hvad skaber ulighed?	36
FOAs forslag til mere lighed i reformerne	41

Politisk ansvarlig: Mona Striib **Redaktion:** Nanna Mørch og Malene Haarder
Layout: Maja Honoré **Foto:** Colourbox
Produktion: Pjec1heden og FOAs trykkeri

Reformer skaber ulighed

Velfærdssamfundets fokus har ændret sig. Tidligere skulle befolkningen sikres i tilfælde af sygdom og arbejdsløshed, og danskernes leve- og forsikringsforhold skulle forbedres. Nu er det velfærdssamfundet, der skal sikres mod borgerne, som mistænkes for at udnytte det.

Resultatet er en stigende utryghed og tvivl om hvorvidt velfærdssamfundet vil hjælpe, hvis der opstår behov. FOA oplever, at trygheden er sat under gevaldigt pres med de seneste års mange reformer der berører centrale velfærdsydelser. Retorikken omkring årsager til og løsninger på ledighed er blevet individualiseret og hård.

Alt for mange føler sig mistænkeliggjort, og alt for meget tid bliver brugt på kontrol frem for en reel hjælp. Sidst men ikke mindst, får mange en lavere social ydelse og er i større risiko for at falde helt ud af forsørgelse og det fællesskab som man har tilstræbt at bygge op med udviklingen af velfærdssamfundet. Det kan vi ikke være bekendt!

Reformerne er dermed en væsentlig ulighedsgenerator, som FOA absolut ikke bifalder, men ser på med stor bekymring.

Gældende for samtlige af de reformer der bliver gennemført er besparelser. Det centrale er de økonomiske forudsætninger og hvor meget den enkelte reform får arbejdsuddrevet til at stige. Men hvor er de jobs de skal besætte?

FOA er alvorligt bekymret for, at de seneste års reformindsats er et ideologisk korstog, hvor der faktisk skabes flere udsatte og fattige i argumentationen for at bevare det danske velfærdssamfund.

Venlig hilsen

Mona Striib,
næstformand

Hvad bidrager til ulighed?

Antallet af reformer har de sidste år været overvældende. Tendensen der tegner sig er rimelig entydig på at øge udbuddet af arbejdskraft. Måske er det udtryk for en større samlet plan på tværs af partiskel?

I foråret 2010 indgik den daværende borgerlige regering en aftale med DF om dagpengereformen, og i maj 2011 blev den fulgt af en aftale med DF og Radikale Venstre om en tilbagetrækningsreform.

Efter den socialdemokratisk ledede regering trådte til i efteråret 2011 fulgte den hurtigt op med en skattereform i foråret 2012, en reform af førtidspension og fleksjob fra januar 2013, en reform af ankesystemet i foråret 2013, reform af sygedagpengereglerne i sommeren 2014

og senest en reform af beskæftigelsesindsatsen for de forsikrede ledige fra nytår 2015. Aktuelt er der annonceret en reform af kommunernes refusion på det sociale og beskæftigelsesrettede område og beskæftigelsesindsatsen for de ikke-forsikrede ledige.

I denne publikation belyser FOA den politiske udvikling og den betydning udviklingen har på reformernes udvikling og tendensen til at generere ulighed.

Citat

Som ledig føler man, at man ingenting er værd.

Alle 'personlige' citater er fra: Konsekvenser ved at være faldet ud af arbejdsmarkedet, som FOA har udarbejdet i samarbejde med Tele-Mark A/S i 2014.

Fra arbejdsløshed til ledighed

Når samfundet primært taler om ledige, ligger der en forståelse af et samfund med ledige individer, og den enkelte ledige bærer ansvaret.

Citat

Det værste er folkeholdninger til arbejdsløse. Arbejdsløse bliver fremstillet negativt i medierne.

Udviklingen gennem de seneste 30 år har betydet, at fra at tale om et samfund med arbejdsløshed, tales der nu primært om personer der er ledige. I begrebet arbejdsløshed ligger forståelsen om et samfund der ikke har arbejde til alle, hvorfor dem som ikke er et arbejde forundt naturligvis skal hjælpes.

Problemerne med manglende arbejde bliver altså ikke længere betragtet som et samfundsproblem, men som et problem med de mennesker, der er ledige. Når den enkelte er nøglen til løsningen, er det også den enkeltes egen skyld, hvis det ikke lykkes indenfor en overskuelig periode. Hvis vedkommende falder helt ud af det offentlige forsørgelsessystem er det dermed også legitimt at skyde skylden på den enkelte og ikke på velfærdssamfundet.

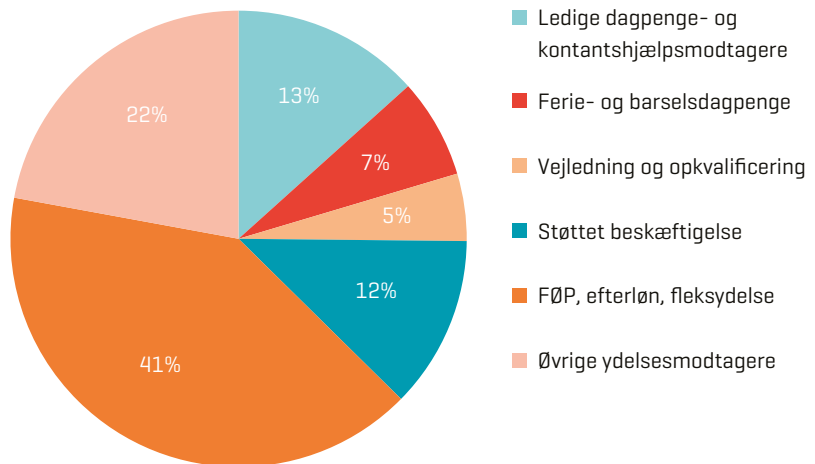
Særligt retorikken om at 'det skal kunne betale sig at arbejde' og at årsagen til ledighed er, at for mange har for få økonomiske gevinster ud af at tage et arbejde, fylder efter FOAs mening uretmæssigt meget i debatten. Præmissen understøttes ikke af hverken forskning eller praksis, men virker logisk og derfor rigtig. En undersøgelse fra AE Arbejderbevægelsens Erhvervsråd fra 2014, 'Danskerne arbejder, når der er job – og det betaler sig', viser tværtimod, at danskerne gerne vil arbejde – og arbejder, når der er job. Analysen slår fast, at der er økonomiske gevinster ved at arbejde. Andre parametre som selvforståelse, faglige udfordringer og udviklingsperspektiver bidrager også væsentligt til motivationen. Det er ærgerligt når debatten føres på baggrund af fordomme og enkeltsager, der skærer alle uden arbejde over én kam. Det medfører, som FOA belyser i dette udspil, ind-

greb, der øger uligheden og skubber flere ud i fattigdom.

Mængden af personer på offentlig forsørgelse fremhæves ofte som en illustration af, at det ikke kan betale sig at arbejde. Fx fremhævede Lars Løkke Rasmussen på Venstres landsmøde i Herning den 4. oktober 2014, at "det bekymrer mig, at vi har små 800.000 danskere, der forsørges af det offentlige". Tallet med de 800.000 bruges ofte til at fremhæve den store potentielle arbejdskraftreserve. Men tallet dækker ikke over en arbejdskraftreserve af den størrelse. Tallet dækker nemlig også personer på barselsorlov, feriedagpenge, efterløn mv., jf. figur 1.

I det følgende vil FOA i forbindelse med beskrivelsen af de enkelte reformers ulighed bidrage med nogle løsninger, der kan vende udviklingen og føre til mindre ulighed.

Figur 1: Offentligt forsørgede, 16-64-årige fuldtidsmodtagere i 2. kv. 2014

Anm.: Figuren viser, hvor stor en andel overførelsesmodtagere, bortset fra personer på folkepension og SU, der modtog den pågældende ydelse i 2. kvartal 2014. Støttet beskæftigelse = virksomhedspraktik, nytteindsats, ansættelse med løntilskud, jobrotation, fleksjob, skånejob. FØP=førtidspension Øvrige ydelsesmodtagere = revalideringsydelse, ledighedsydelse, sygedagpenge, ressourceforløb samt kontantshjælpsmodtagere, der hverken er i aktivering eller vurderes jobparate.

Dagpengereformen

Over 50.000 personer har siden 2013 mistet retten til dagpengene. Mere end 4.000 (10 procent) af dem der har mistet dagpengene står helt uden indtægt.

Den tidligere VK-regering besluttede med genopretningspakken i 2010 at skære dagpengeperioden ned fra 4 til 2 år og forøge genoptjeningsperioden fra et halvt til et helt år. Baggrunden var ønsket om en besparelse i kølvandet på krisen og i højere grad at ansøre dagpengemodtagere til at komme i arbejde. Regeringen forudsatte i deres beregninger, at en halvering af dagpengeperioden ville få 13.000 flere i arbejde og **samlet set spare det offentlige for 3. mia. kr. om året.**

Dagpengereformen trådte i kraft i 2013 og siden da er en række midlertidige lappeløsninger blevet sat i værk, bl.a. arbejdsmarkedsydelsen, som udfases i 2016, og senest den nye kontantydelse.

Dagpengereformens ulighedsgenerator

Over 50.000 personer har siden 2013 mistet retten til dagpengene.¹ Mere end 4.000 (10 procent) af dem der har mistet dagpengene står helt uden indtægt som følge af kontanthjælpsreglerne om formuegrænse, ægtefælle- og samleverforsørgelse. 26 procent har fået et job og ca. 20 procent er på den midlertidige arbejdsmarkedsydelse, mens 15 procent er på kontanthjælp.² Se tabel 2.

En opgørelse fra AK-Samvirke viser, at FOAs medlemmer fordeler sig nogenlunde på samme måde som landstallene i tabellen.³

¹ AK-samvirke opgjort i perioden 2013-2014: Over 50.000, 12. februar 2015.

² Opgørelse fra STAR, 1. januar 2013 til og med juni 2014.

³ AK-Samvirke, 22. august 2014: Forsørgelsesstatus for personer der har mistet dagpengeretten fra januar 2013 til og med maj 2014.

Tablet 2: Arbejdsmarkedsstatus for tidligere dagpengemodtagere i uge 26, 2014

Alle/ i antal og pct.	42.687	100%
Lønmodtager	11.429	26,80%
Arb.markedsydelse	8.824	20,70%
Kontanthjælp/uddannelseshjælp	6.187	14,50%
Hverken ydelse eller lønindkomst	4.280	10%
Seniorjob	2.968	7,00%
Sygedagpenge	2.106	4,90%
Efterløn m.m.	1.935	4,50%
SU	1.322	3,10%
Dagpenge/genoptjent dagpengeret	1.316	3,10%
Særlig udd.ydelse	830	1,90%
Folkepension	615	1,40%
Udvandret mv.	358	0,80%
Jobrotation	326	0,80%
Barsel	191	0,40%
"Anm.: Lønmodtagere er opgjort som personer med udbetaling af lønindkomst jf. e-Indkomst i den valgte periode og ingen samtidig offentlig forsørgelse. Kilde: Særkørsel på data fra Jobindsats.dk"		

Når den midlertidige arbejdsmarkedsydelse udfases i 2016 og den midlertidige kontantydelse udfases i 2017, vil kontanthjælpsreglerne betyde, at man vil se mange flere, der vil stå uden indtægt. Det medvirker til en større ulighed i samfundet.

En undersøgelse fra AE Rådet [AE] viser, at hvis man ændrede genoptjeningsreglerne, så man kunne få sin dagpengeret igen allerede efter et halvt års arbejde og samtidig lod jobrotation og løntilskud tælle med, ville 4 ud af 10 ledige FOA-medlemmer kunne genoptjene retten til dagpenge. For alle ledige ville det være knap hver tredje.⁴

Forslag 1:

Det skal være nemmere at genoptjene retten til dagpengene

Man skal hurtigere genoptjene retten til dagpenge ved en halvering af genoptjeningsperioden.

Løntilskud, uddannelse og jobrotation skal tælles med i genoptjeningen af dagpengeretten.

Der skal være et nyt menneskesyn i forhold til indsatsen for de ledige med mindre kontrol. Under aktivering skal der være ordinær overenskomstmæssig løn, når man udfører ordinært arbejde. Der skal være perspektiv i den aktive indsats gennem uddannelse og reel støtte og vejledning af den enkelte.

For at imødekomme de medlemmer som har en lavere indkomst har FOA selv besluttet at nedsætte kontingentet for medlemskab for de medlemmer der modtager arbejdsmarkedsydelse. På den måde sikres organisationen på trods af lønnedgangen.

⁴ Se FOAs pressemeddelelse 31/10 2014: Så let kan politikerne sikre ledige dagpengetryghed.

Tilbagetrækningsreformen

Med tilbagetrækningsreformen fra maj 2011 var ønsket at øge arbejdsudbuddet og forbedre økonomien for at sikre penge til fremtidens velfærd med flere ældre og færre i den arbejdsdygtige alder.

Tilbagetrækningsreformens ulighedsgenerator

Med reformen skulle arbejdsudbuddet hæves med 65.000 personer i 2020, de offentlige finanser blive *forbedret med 18 mia. kr. i 2020, den finanspolitiske holdbarhed styrket med knap 10 mia. kr. og velstanden øget med 47 mia. kr. i 2020.*

Med tilbagetrækningsreformen blev der som konsekvens af den forhøjede tilbagetrækningsalder indført adgang til seniorførtidspension fra januar 2014. Den skulle sikre, at nedslidte personer med minimum 25 år på arbejdsmarkedet kunne trække sig tidligere tilbage. Med en øget tilbagetrækningsalder vil ansatte, særligt i nedslidningstruede brancher, være udsat for en væsentlig større risiko for sygdomme, at skulle arbejde på særlige vilkår og falde helt ud af arbejds-

markedet med en væsentligt nedsat indtægt oveni det dårligere helbred. Det virker ulighedsfremmende. Ligeledes vil lavtlønsgrupper have mindre sparet sammen til en egenfinansieret tidligere tilbagetrækning.

Seniorførtidspension

Med seniorførtidspension var intentionen, at det skulle blive nemmere for nedslidte med minimum 25 år på arbejdsmarkedet, at modtage førtidspension. Problemet med ordningen er, at reglerne for tilkendelse er magen til dem der gælder i forvejen, hvormed det er muligt at søge førtidspension på det foreliggende grundlag. Afhængig af, hvordan kommunerne administrerer ordningen er der stor risiko for, at det plaster som seniorførtidspension skulle være på den hævdede tilbagetrækningsalder, ikke kommer til at bøde for skaden. Og noget kunne netop tyde på, at kommunerne ikke

anvender det som den kompensations det var tiltænkt. En opgørelse omtalt i Altinget⁵ viser, at 102 i ordningens 9 første måneder har fået tilkendt seniorførtidspension. I alt fik 170 personer i ordningens første år tilkendt seniorførtidspension (2014). Det udgør 3 % af de 5.682 personer, der i 2014 fik tilkendt førtidspension. Et tal som næppe dækker det reelle behov og som ikke står mål med det antal færre der går på efterløn mv. i nedslidningstruede brancher.

Et andet problem er at seniorførtidspension økonomisk er meget ringere end efterlønnen.

For eksempel vil en typisk FOA-familie modtage 15.000 kr. mindre om året efter skat, hvis ægtefællen har en LO-indtægt. Modregningen bliver i gennemsnit på 26.000 kr. hvis giftermålet er med en funktionær. Der sker nemlig en modregning. Det betyder, at de som kan komme igennem nåleøjet til en seniorførtidspension, efter mange års nedslidning, får et fattigere liv end hvis efterløn var en mulighed for dem.⁶

Forslag 2:

Reglerne for seniorførtidspension bør ændres, så de udgør et reelt grundlag for tidligere tilbagetrækning for nedslidte.

Som bestemmelsen er udformet aktuelt kan kommunerne lade være med at anvende den efter intentionerne. Bestemmelsen bør give en reel ret til at være nedslidte, i stedet for at være proforma.

Fakta

Folkepensionsalderen hæves

Med tilbagetrækningsreformen blev alderen for folkepension hævet og efterlønsperioden skåret fra 5 til 3 år. Desuden blev velfærdsaftalens forhøjelse af efterlønsalderen og folkepensionsalderen fremrykket med 5 år. Det betyder, at folkepensionsalderen hæves med et halvt år om året fra 2019 til 2022, så den fx bliver 67 år i 2022. I 2015 skal Folketinget beslutte om alderen for folkepension skal stige yderligere.

⁵ Altinget 21. november 2014

⁶ AE analyse, foretaget for FOA

Skattereformen

Skattereformen skal bidrage til en hurtigere genopretning af beskæftigelsen efter krisen og til øget vækst.

Også skattereformen fra foråret 2012 påvirker uligheden i dagens Danmark. På længere sigt skønnes reformen at forøge beskæftigelsen med ca. 15.800 personer i job og *en varig styrkelse af de offentlige finanser med ca. 2,7 mia. kr. årligt.*

Målet er at spare 3 mia. kroner og øge forskellen mellem overførselsindkomster og løn, så 'det bedre kan betale sig at arbejde'. Da det samtidig skønnes, at der i gennemsnit for

årene 2016-2023 vil forekomme en realvækst i lønnen for beskæftigede, samtidig med at der gives skattnedsættelser på arbejdsindkomst, vil det bidrage yderligere til en øget ulighed i indkomster.

En af de herskende årsagsforklaringer på arbejdsløshed er manglende økonomiske incitamenter til at tage et arbejde fordi forskellen på den offentlige ydelse og lønnen er for lille. Derfor indebærer skattereform-

Fakta

Skattereform i tal

Skattereformen betyder, at overførselsindkomster som fx dagpenge, kontanthjælp og førtidspension fra 2016 til 2023 vil blive reguleret med 5,2 procent mindre. Dertil skal lægges bidraget til satspuljen på 0,3 procent årligt. Det bliver til en samlet regulering på 7,6 procent mindre.

men bl.a. en nedsættelse af skatten på arbejde med i alt godt 14 mia. kr. frem mod 2022 og en afdæmpet regulering af overførselsindkomster i perioden 2016-23. En afdæmpet regulering af overførselsindkomsterne betyder, at de mennesker der i forvejen har den laveste indtægt, får en relativt dårligere indtægt og derfor kommer nærmere fattigdomsgrænsen.

Skattereforens ulighedsgenerator

Udhulningen af overførselsindkomster i forhold til lønindtægt som skattereformen vil medføre, vil måske ikke i første omgang have store konsekvenser.

Men jo mindre overførselsindkomsten er værd, jo større er risikoen for negative følger. FOA mener, at det i den forbindelse er værd at bide mærke i, hvilken betydning lignende nedgange i overførsler tidligere har haft.

Forskning viser, at beskæftigelseseffekten af lavere ydelser er lille. Til gengæld er skadevirkningerne i form af økonomisk, social og psykisk marginalisering store. Det nu afskaffede kontanthjælpsloft, der kunne give en reduktion på op til 1.500 kr./mdr. for enlige, medførte betydningsfulde afsavn; ca. 1/3 havde undladt at købe lægeordineret medicin mod godt 10 procent af dem uden nedsat hjælp. Ca. 2/3 lod være med at gå til tandlæge, mod ca. 40 procent uden nedsat hjælp. Ca. halvdelen undlod at besøge familie og venner, mod ca. 1/4 uden nedsat hjælp.⁷ Det påvirker uligheden.

Uligheden handler også om den øgede indtægtsforskel der er kommet i Danmark. En undersøgelse foretaget af AE for FOA viser den øgede ulighed i samfundet.

Et medlem af den danske overklasse havde i 2012 i gennemsnit næsten 5 gange så mange penge mellem hænderne som det typiske FOA-medlem. Overklassedanskeren havde en årlig disponibel personlig indkomst på 1.065.000 kr. i gennemsnit. Til sammenligning havde FOA-medlemmet kun 219.000 kr. til rådighed.

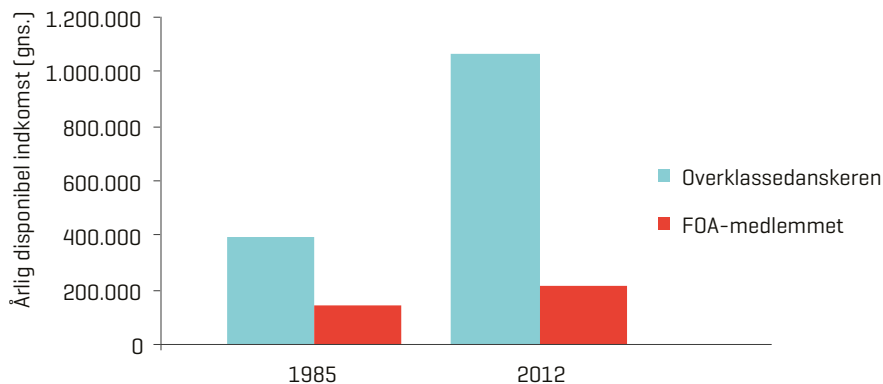
⁷ To forskningsprojekter beskrevet i: "Personer og familier med de laveste ydelser som forsørgelsesgrundlag" fra marts 2009 og "Konsekvenser af de laveste sociale ydelser - Forsørgelsesgrundlag og afsavn" fra august 2009

I 1985 så det ganske anderledes ud. Et FOA-medlem havde dengang i gennemsnit 146.000 kr. til rådighed, mens et medlem af overklassen fik 396.000 kr. ind på kontoen. Overklassedanskeren er altså gået fra i 1985 at have 2½ gange så meget til rådighed som et FOA-medlem til godt 5 gange så meget i 2012. Det er en væsentlig forskel som øger uligheden. Se figur 3.

Når personer på overførselsindkomst og med lavere lønninger får mindre penge at forbruge, har det også en negativ betydning for forbruget og dermed for efterspørgslen på varer og tjenester der skal afsættes. Så selvom der umiddelbart spares offentlige midler på lavere overførselsindkomster, genererer det mindre afsætning i samfundet som helhed.

Figur 3: Stigende ulighed: Overklassedanskeren og FOA-medlemmet

Anm.: Figuren viser forskellen på overklassedanskerens gennemsnitlige disponible indkomst og FOA-medlemmets gennemsnitlige disponible indkomst i henholdsvis 1985 og 2012. Overklassedanskeren dækker over selvstændige, topledere og personer med videregående uddannelser, der tjener over 3 gange så meget som den typiske indkomst (i 2012 er det 1,1 mio. kr. svarende til 1,2 mio. i 2014).

Kilde: AE Rådet, "Klassekamp fra oven - FOA'ere i det danske klassesamfund"

Reform af førtidspension og fleksjob

Med mantraet 'En del af fællesskabet - Reform af førtidspension og fleksjob' gennemførte regeringen en reform af førtidspension og fleksjob med virkning fra januar 2013.

Udgangspunktet var at *reducere statens udgifter med 1,9 mia. kr. i 2020 og 3,6 mia. kr. på lang sigt.* Først og fremmest på fleksjobordningen. Antallet af personer i støttet og understøttet beskæftigelse skulle med reformen øges betragteligt. Færre skulle tilkendes førtidspension og flere skulle være en del af fællesskabet – det arbejdende fællesskab.

Førtidspensions- og fleksjobreformens ulighedsgenerator

De personer der er i risiko for at ende på førtidspension, skal (gen) erhverve arbejdslevnen ved at blive rehabiliteret. Det vil sige at de personer der tidligere blev tilkendt førtidspension, i stedet skal rehabiliteres i et ressourceforløb på en lavere ydelse (80 og 60 procent af dagpengemaximum afhængig af

forsørgerpligt]. Derfor skal kommunerne have et tværfagligt rehabiliteringsteam, som foretager en helhedsorienteret vurdering af den enkeltes situation. Teamet kommer derefter med forslag til indsatser, der kan rehabilitere personen, og dermed undgå førtidspensionering. Ressourceforløbene kan vare op til 5 år ad gangen. Der er ingen grænser for antallet af forløb.

Ressourceforløb i stedet for førtidspension

Det problematiske ved reformen af førtidspension er bl.a., at der er blevet tilkendt alt for få ressourceforløb. I 2013 blev der tilkendt 2.291 og i 2014 blev der tilkendt 7.877. Det lever langt fra op til målsætningen på 14.500, og det kompenserer ikke for faldet på omkring 10.000 tilkendelser af førtidspension fra år 2011 til år 2013. En undersøgelse foretaget af AE Rådet viser, at det

kun er ganske få af FOAs medlemmer, der kom i ressourceforløb. I fjerde kvartal 2013 var der således

tale om mindre end 0,1 procent af dem der var FOA medlemmer pr. 1. januar 2012.

Når reformen af førtidspension nedbringer antallet af personer, der får tilkendt førtidspension, men ikke tilsvarende får rehabiliteret den gruppe, der ellers ville have opnået en førtidspension og dermed en højere ydelse, er der flere mennesker som skal leve med en lavere eller ingen ydelse.

Fakta

Centrale elementer i reformen af førtidspension:

- Førtidspension kan som udgangspunkt kun tilkendes personer i alderen fra 40 år til folkepensionsalderen, hvis personens arbejdsevne er nedsat så meget, at man på trods af støtte, som fx en fleksjobordning, alligevel ikke kan arbejde.
- Personer i alderen fra 18 til 39 år kan tilkendes førtidspension, hvis det er dokumenteret eller det på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres.

Fakta

Ydelse under ressourceforløb

Under et ressourceforløb modtager man sædvanligvis ressourceforløbsydelse:

- Fyldt 25 år, med forsørgerpligt: 14.416 kr./md.
- Andre: 10.849 kr./md.
- Under 25 år, hjemmeboende: 3.374 kr./md.

Som førtidspensionist modtager man et grundbeløb:

- Enlige: 17.925 kr./md.
- Gifte/samlevende: 15.236 kr./md.
- Førtidspensionens størrelse afhænger bl.a. af, om man selv, ens ægtefælle eller samlever har indkomst.

Det er ikke muligt at søge om eller klage over ikke at få et ressourceforløb. Der vil være en tendens til, at den gruppe, der har færrest ressourcer til at argumentere for deres sag heller ikke modtager nogen tilbud om ressourceforløb, der kan rehabiliterer dem.

Når der ikke er begrænsninger på antallet af ressourceforløb, den enkelte skal gennemgå, kan kommunen i princippet holde en gruppe mennesker på en lav ressourceforløbsydelse gennem mange år.

Flere vil dermed risikere at leve tættere på fattigdomsgrænsen.

Forslag 3a:

Sætte en grænse for hvor længe en person kan være i ressourceforløb

I princippet kan en person blive tilkendt mange på hinanden følgende ressourceforløb, også med det samme indhold. Dermed kan en ressourceforløbsydelse blive et eksistensvilkår i mange år. Der bør sættes en grænse for hvor mange år det i alt kan være.

Førtidspension – også en mulighed for dem under 40 år

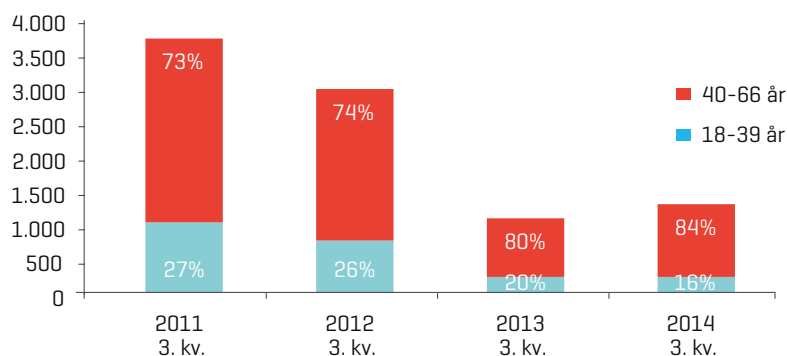
Det er FOAs indtryk, at kommunerne tolker bestemmelsen om, at der kun ved 'særlige forhold' kan tilkendes førtidspension, til personer under 40 år, alt for stramt. Bestemmelsen bliver udlagt som om det slet ikke er muligt, at personer under 40 år kan få førtidspension. Det får mange til at vente på, at de bliver 40 år, mens de i mellemtiden er henvist til en lav eller ingen ydelse. Den lave ydelse bliver et eksistensvilkår og de kommer til at befinde sig i et vakuum. Se figur 4.

Forslag 3b:

Kriterierne for at tilkende førtidspension til personer under 40 år, bør uddybes

Det bør præciseres hvornår der bør tilkendes førtidspension – også når man er under 40 år. Det er ikke rimeligt at indføre skjulte kvoter for førtidspension ved at hovedfokus er på at overholde økonomiske måltal for tilkendelser.

Figur 4: Førtidspension, kommunale tilkendelser

Anm.: Kommunale nytilkendelser for førtidspension inkluderer både nytilkendelser fra 2003- og 2013-ordningen. Kilde: Ankestyrelsen

Fakta

Uden betalingsevne

185.000 personer uden betalingsevne havde ved udgangen af 2012 en samlet gæld på 11,6 mia. kr.

Kilde: Gæld, Gældsrådgivning og Gældssanering for Socialt Udsatte, 2014

Ressourceforløb – en stabil situation

Mange lavindkomstgrupper og personer på overførselsindkomst har en gæld og har pga. en yderst stram økonomi ingen betalingsevne, se faktaboks side 16.

Når tendensen er, at langt færre får tilkendt førtidspension, får færre mulighed for at blive gældssaneret. Med en fast stabil indkomst som fx

førtidspension, er der langt større mulighed for at blive gældssaneret.

Det betyder, at flere som kæmper med gæld, vil have svært ved at få det løst, og det kan bidrage til at gøre det sværere at få overskud til at tackle evt. andre udfordringer.

Gældssaneringsregler bør tage højde for den nye udvikling. Hvis det bliver

betragtet som en stabil situation at være i ressourceforløb, bliver det i højere grad muligt at få gældssanering, hvormed evt. gæld kan nedbringes til et beløb det er muligt at afdrage over en 5-årig periode.

Case:

Ressourceforløb

Pia er en 50-årig kvinde, som er uddannet social- og sundhedshjælper og har arbejdet som sådan i 22 år. I januar 2012 blev hun sygemeldt efter en arbejdsskade – et tungt løft, som gav hende et knæk i ryggen. Hun har været i et langvarigt forløb på en smerteklinik med det formål at finde et passende medicineringsniveau. Pia har efterfølgende været i arbejdsprøvning, som har vist en meget lille arbejdsevne på få timer om ugen. Nu har kommunen vurderet, at hun skal i et ressourceforløb, hvor hun skal gå til psykolog for at blive bedre til at tackle sine smerter. Både Pias egen læge og smerteklinikken har udtalt, at Pia ikke har mulighed for at forbedre sin arbejdsevne yderligere.

Pia ønskede et fleksjob, men det kan man ikke selv søge om. Pia skal nu i ressourceforløb og går derfor ned i ydelse fra sygedagpenge til ressourceforløbsydelse. Pia kan klage over, at hun skal gå til psykolog i ressourceforløbet, men hun skal deltage, indtil der ligger en afgørelse fra Ankestyrelsen. Ellers har kommunen truet med at sanktionere hendes ydelse. Hvis kommunen havde visiteret hende til fleksjob, ville hun have haft ret til ledighedsydelse på 89 % af dagpengemaks. Hvis hun får fleksjob efter at have været i ressourceforløb, har hun kun ret til ledighedsydelse på 60 % af dagpengemaks.

Forslag 3c:**Ressourceforløb og dermed ressourceforløbsydelse bør anses som en stabil situation**

Når det anses som en stabil situation vil der blive bedre adgang til gældssanering, som kan bidrage til en mere overskuelig situation og dermed til en positiv udvikling.

Ressourceforløbsydelse og ressourceforløb, en helt særlig retsstatus

Med ressourceforløbsydelse og ressourceforløb har kommunerne fået adgang til en ydelse og en ordning, som ikke er omfattet af den hidtidige og sædvanlige retssikkerhed for borgeren. Det er hverken muligt at søge om eller at klage over at få ressourceforløbsydelse og ressourceforløb. Kun hver enkelt indsats i ressourceforløbet kan der klages over. Det betyder, at kommunerne har fået udvidet deres beføjelser til at bestemme over borgeren, uden at denne reelt sikres en retssikkerhed i det sædvanlige klagesystem. Det er en udvikling som FOA ser på med stor alvor og som vækker bekymring i forhold til systemets mulighed for at udøve magt over

enkeltindivider. Det betyder, at de mennesker som har færrest ressourcer for at argumentere for deres sag overfor kommunen, får de ringeste betingelser. Det klæder ikke en retsstat.

Forslag 3d:**Det bør blive muligt at søge om at få et ressourceforløb og at kunne klage over tilkendelse og afslag**

Så der gælder de samme retssikkerhedsmæssige principper for ressourceforløbsydelse og ressourceforløb, som der gælder for andre overførselsindkomster.

Ressourceforløb med yderst beskeden indsats

FOA får henvendelser fra medlemmer, hvis ressourceforløb er yderst sparsomme og med tvivlsomme perspektiver. Ud af det endnu lave antal ressourceforløb kommunerne har igangsat, erfarer FOA, at nogle er tæt på at være reelt indholdsløse. Her er 3 eksempler:

- Et forløb består i at personen skal gå i svømmehal en gang om ugen, selvom det var en aktivitet, der var i gang før forløbet startede.

- Et andet forløb består i at få en samtale hver anden måned i 5 år.
- Et tredje forløb består i at gå tur med en mentor 2 gange om ugen – selvom personen i forvejen selv går tur hver dag.

Problemet er, at en dårlig indsats vil fastholde modtagerne på en lavere ydelse, som de reelt ikke har nogen udsigt til at blive hjulpet væk fra. De har ingen mulighed for at søge om en anden indsats.

Indtrykket af de manglende og tynde ressourceforløb bekræftes af evalueringen som Konsulentbureauet MPLOY har foretaget for Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (2013). Undersøgelsen viser, at den indsats der ligger efter indstillingen /mødet i rehabiliteringsteamet, er den der halter mest. Kommunerne har altså problemer med at føre den individuelt tilrettelagte, koordinerede og tværfaglige indsats for borgeren ud i livet.

Kommunerne fortæller, at det er en forholdsvis smal gruppe af borgere, der modtager ressourceforløb. Årsagen er bl.a. kommunens usikkerhed omkring:

- hvad en større målgruppe vil betyde for trækket på ressourcerne
- hvorvidt der reelt er mulighed for at tilbyde målgruppen en tværfaglig indsats
- hvilke resultater og effekter der kan forventes af indsatsen.

Det betyder, at de politiske og økonomiske prioriteringer i den enkelte kommune har betydning for indsatsen. Den enkelte borger kan ikke søge om en indsats og kan ikke klage over sit ressourceforløb. Det svækker retssikkerheden og der er ikke lighed for loven.

Forslag 3e:

Give tilstrækkeligt og relevante ressourceforløb

Nogle kommuner prioriterer stadig ikke en tilstrækkelig tværfaglig indsats i ressourceforløbene. Tilbuddene er ofte en gentagelse af tidligere tilbud og har et meget spinkelt indhold. Kommunernes

incitament kan fremmes ved at yde højere refusion på ressourceforløbsydelse og indsatser i ressourceforløb.

Koordinerende sagsbehandler

Den koordinerende sagsbehandler som kommunerne skal tildele personer der skal i ressourceforløb, har en stor opgave med at involvere borgeren og få denne til at tage ejerskab for indsatsen. FOA erfarer desværre, at den koordinerende sagsbehandler ofte har alt for mange sager og dermed ikke mulighed for reelt at arbejde for den lovpligtige inddragelse. Det betyder, at ressourceforløbet ikke bliver til en fælles indsats til gavn for den enkelte, men at borgeren i stedet opfatter forløbet som kommunens mulighed for endnu engang at bestemme hvad der er bedst for borgeren. Og ikke mindst for kommunen.

Forslag 3f:

Der bør sættes en grænse for, hvor mange sager en koordinerende sagsbehandler kan have

Hvis den koordinerende sagsbehandler skal have den centrale rolle som intentionerne var, er det helt nødvendigt, at der gives tilstrækkeligt med tid til opgaven. Ellers bliver den koordinerende sagsbehandler ikke opfattet som den hjælp den skulle være, men en person mere som man skal forholde sig til.

Fleksjob skal forhindre førtidspensionering

Det er hensigten med reformen, at fleksjob i højere grad skal være et alternativ til førtidspension, så en nedsat arbejdsevne ikke nødvendigvis er en afsked med arbejdsmarkedet. Men det er et problem, når reformen har indskrænket muligheden for, at en person kan fortsætte i et fastholdelsesfleksjob på sin hidtidige arbejdsplads i umiddelbar forlængelse af en ansættelse på normale vilkår. Et fastholdelsesfleksjob kræver nemlig, at personen har været ansat i 12 måneder under

de sociale kapitler eller på særlige vilkår, hvilket indebærer at arbejdsgiver og arbejdstager har indgået en skriftlig aftale om skånehensyn, med nedsat tid, færre opgaver eller lignende. Hvis det fx aftales, at den ansatte skal gå ned i tid, vil det typisk samtidig betyde en tilsvarende lønnedgang. Aftalen beror på arbejdspladsens velvilje og medarbejderens økonomiske muligheder.

Det er også muligt at få et fastholdelsesfleksjob, hvis en medarbejder har fået en akut skade eller sygdom. En erfaringsopsamling om anvendelsen af de sociale kapitler og fastholdelsesfleksjob fra DISCUS⁸ fra juni 2014 viser, at der i 2013 blev givet 400 fastholdelsesfleksjob, hvilket svarer til 4 procent. I 2010 var tallet 17 procent.

Forslag 3g:

Gør det nemmere at få et fastholdelsesfleksjob

Det bør igen være muligt at overgå direkte fra ordinært arbejde til fleksjob på samme arbejdsplads, når blot kriterierne for fleksjob opfyldes. Det vil bidrage til et øget antal fleksjob og færre der bliver skubbet ud af deres jobrelation.

Minifleksjob – mulighed for udvikling eller henhold

Med de nye regler om fleksjob er der mulighed for at få et minifleksjob, med et timetal på under ti timer ugentligt. Tilkendelser af fleksjob viser, at der kan bevilges fleksjob på helt ned til 40 min./ugen, hvis der blot kan være et udviklingspotential. I den ideelle verden er det positivt at fokusere på muligheden for en positiv udvikling, og nogle af FOAs medlemmer er glade for muligheden, men ordningen er desværre også nærliggende at misbruge. Når der ikke er nogen regler for, hvor hurtigt der skal vise sig at være et udviklingsperspektiv i et minifleksjob, får kommunerne endnu et redskab til at holde folk hen, så de

ikke får tilkendt en førtidspension. Og arbejdsgiverne får mulighed for endog meget billig arbejdskraft, fordi der aflønnes efter, hvor effektivt man arbejder, og ikke efter, hvor mange timer, man møder. Det kaldes arbejdsintensiteten.

FOA oplever, at jobcentrene er meget ivrige efter at imødekomme arbejdsgivernes ønsker om lavt timetal og/eller lav arbejdsintensitet, også selvom der ikke i jobbet er mulighed for, at timetallet kan øges. Problemet med disse meget små fleksjobs er dels, at det er svært at blive inkluderet på arbejdspladsen, når man kun er der i få timer. Dels, at pensionsindbetalingerne følger antallet af løntimer. Dermed bliver indbetalingerne så lave, at de ikke dækker pensionsselskabernes administrationsgebyr, og fleksjobberens skal derfor selv stå for ekstraindbetalinger for fortsat at være dækket.

⁸ Kan downloades via star.

Forslag 3h:**Giv fleksjobberne løn for de timer, de arbejder**

Det er ikke rimeligt, at en person i fleksjob ikke er garanteret løn for de timer, der arbejdes. Hvis jobcenteret vurderer at en person kun arbejder med 50 procents effektivitet, vil aflønningen blive halveret, selve timetallet fastholdes. Arbejdsintensitetsbegrebet er uværdigt og bør afskaffes.

Forslag 3i:**Personer i minifleksjob skal sikres en arbejdsgiverbetalt pension**

Det er urimeligt, at der ikke er taget højde for, at personer i minifleksjob får en så lille arbejdsgiverbetalt pension, at administrationsgebyret i pensionselskabet ikke engang kan blive dækket. Derfor skal personer der er ansat i minifleksjob, selv indbetale til en pensionsordning. Alle personer i fleksjob, også i minifleksjob, bør sikres reelle overenskomstsikrede arbejdstagerrettigheder.

Reformen af ankesystemet

Formålet med strukturændringen var at få en mere ensartet afgørelsespraksis, at få højnet kvaliteten og sidst men ikke mindst at få nedbragt sagsbehandlingstiden.

Fra 1. juli 2013 trådte et nyt ankesystem i kraft på det sociale- og beskæftigelsesrettede område. Et antal sociale nævn og beskæftigelsesankenævn blev nedlagt og klagesagerne blev overflyttet til den tidligere ankeinstans, Ankestyrelsen, med afdelinger i Aalborg og København. Fra den 1. juli 2013 er der derfor kun én administrativ klageinstans på dette område, hvor der før var 2. Det betyder, at Ankestyrelsen nu træffer afgørelser i alle klagesagerne og blandt disse udvælger dem der er principielle.

Ankesystemets sagsbehandling og omstrukturering har været vanskeliggjort af en væsentlig besparelse som følge af statens 'effektive administration' i 2011. Det betyder, at sagsbehandlingstiden i 2014 var på 8 til 10 måneder, og ofte endnu længere.

Ankereformens ulighedsgenerator

Når mennesker, der i forvejen er i en skrøbelig situation, presses på forsørgelsesgrundlag og hjælp til at komme videre, træder der nogle væsentlige eksklusionsmekanismer i kraft som bidrager til ulighed. Når ankesystemet har så lang en sagsbehandlingstid udgør det et alvorligt retssikkerhedsproblem for de mennesker, der kommer i knibe. Rigsrevisionen har i juni 2014 rettet en stærk kritik mod Ankestyrelsens lange sagsbehandlingstid. Ankestyrelsen har oplyst, at den ved årsskiftet til 2015 vil få bragt sagsbehandlingstiden ned til 16 uger.

Folk, der har mistet en ydelse bliver overladt til sig selv, mens de venter i op til et år på at få at vide, om kommunen tog fejl eller ej. I mellemtiden går deres sag i stå, og de kommer

længere væk fra arbejdsmarkedet. Det går særligt ud over de grupper der i forvejen har den dårligste økonomi og som har sværest ved at argumentere for deres sag. For gruppen der ikke magter at klage udgør det i sig selv også et problem.

Forslag 4:

Ankestyrelsen bør nedbringe sine sagsbehandlingstider

Socialministeriet bør som ansvarligt ministerium for Ankestyrelsen følge tæt op på, om Ankestyrelsen får nedbragt sine sagsbehandlingstider til de lovede måltal.

Reformen af kontanthjælp

Med reformen af kontanthjælp fra januar 2014 er mantraet, at alle der kan, skal.

Op mod 216.000 personer modtog ifølge jobindsats.dk kontanthjælp eller uddannelseshjælp i 2014. 141.244 modtog således kontanthjælp, mens 75.054 modtog uddannelseshjælp.

Målsætningen med kontanthjælpsreformen er, at flere skal blive en del af arbejdsmarkedet, så der kan *spares 1,2 mia kr. frem til 2020*. Reformen har et stærkt fokus på at unge skal have en uddannelse og at ingen skal være passive.

Fakta

Unge der er uddannelsesparate

Kontanthjælp for unge under 30 år uden uddannelse, afskaffes. I stedet får de uddannelseshjælp, der ligger på niveau med SU. De unge der ikke har en uddannelse får et uddannelsespålæg, til at tage en uddannelse og de unge der allerede har en uddannelse, og kan arbejde, skal i nytteindsats.

Fakta

Unge der er aktivitetsparate

Unge under 30 år, som ikke er umiddelbart parate til uddannelse eller job, men som deltager i en aktivitet, kan efter 3 måneder få et aktivitetsstillæg, der bringer dem på niveau med kontanthjælp. Unge med visse psykiske sygdomme modtager en ydelse på niveau med kontanthjælpen. Indsatsen for denne gruppe unge skal også have sigte på uddannelse.

Kontanthjælpsreformens ulighedsgenerator

Med reformen flyttes grænsen for hvornår man er ung. Tidligere var det 25 år, med reformen er det blevet 30. Det har stor betydning, da kontanthjælpen for unge uden

uddannelse, der er job- eller uddannelsesparate, er på SU-niveau.

Ydelsen er væsentligt lavere, næsten halvdelen af kontanthjælpen, og den udgør en væsentlig nedgang i ydelsesniveau.

Den sidste fattigdomsydelse udvider målgruppen

Kommunens visitation af unge som henholdsvis uddannelsesparat eller aktivitetsparat bliver afgørende for hvilken ydelse de kan få. Og der er stor forskel på hvordan kommunerne visiterer.

Fakta

Satser for kontanthjælp

Med kontanthjælpsreformen blev der indført gensidig forsørgelsespligt for samlevende par, der er fyldt 25 år. Med finanslovsaftalen for 2015 lægges der dog op til, at ordningen afskaffes igen fra 1. januar 2016. Dette ændrer dog ikke ved, at gifte par stadig skal forsørge hinanden.

Der er 22 forskellige satser for kontanthjælp, uddannelseshjælp og aktivitetstillæg. Det betyder, at det er blevet uoverskueligt og sværere at administrere. I nedenstående bringes kun få af de centrale satser.

Satser [uddrag]:

Kontanthjælp, over 30 år forsørger: 14.416 kr./mdr.

Kontanthjælp, over 30 år, ikke-forsørger: 10.849 kr./mdr.

Uddannelseshjælp, uden uddannelse: 5.945 kr./mdr.

Kontanthjælp, med uddannelse: 6.992 kr./mdr.

Citat

Det er blevet anstrengt. Ting man skal vælge fra. Skære ned privat. Påvirkning af den mad der bliver købt, og hvilke ture mit barn kan komme på.

I nogle kommuner besluttes det på forhånd, hvor mange unge, der skal være i hver kategori. De 10 kommuner, der visiterer flest unge til at være uddannelsesparate,

visiterede i april 2014 57-70 procent til denne kategori. De 10 kommuner, der visiterede færrest unge til at være uddannelsesparate, visiterede 20-30 procent til denne kategori.

Tidligere beskæftigelsesminister Mette Frederiksen, fulgte derfor meget hurtigt op med en tydeliggørelse af reglerne, men der er stadig en stor variation, som udgør et

Case:

UDDANNELSESHJÆLP

Sabine er 26 år og har arbejdet som ufaglært pædagogmedhjælper. Hun blev sygemeldt i efteråret 2012 på grund af smerter i hele kroppen.

Sygedagpengene stoppede efter 52 uger, og Sabine overgik til at få kontanthjælp på kr. 10.700 pr. måned. I slutningen af 2013 fik Sabine konstateret muskelgigt, som er en alvorlig, kronisk lidelse, der gradvist forværres. I november 2013 modtager Sabine et brev fra kommunen, der giver hende et uddannelsespålæg og vurderer, at hun er uddannelsesparat. Hun skal selv inden 1. februar 2014 komme med forslag til, hvilken uddannelse hun vil starte på.

Sabine kan ikke klage over dette og har ikke været indkaldt til en samtale. Hun forstår ikke, hvordan kommunen kan vurdere, at hun er uddannelsesparat. Sabine går til fysioterapi 2 gange ugentligt og Sabines egen læge vurderer, at hun kun vil kunne modtage undervisning 2-3 timer om dagen maks 8-12 timer om ugen.

I december 2013 får Sabine et brev fra kommunens ydelsescenter om, at hun fra 1. januar 2014 vil overgå til den nye, lave uddannelseshjælp på kr. 5.700 pr. måned (2014-sats). Med hjælp fra FOA klager Sabine over dette til Ankestyrelsen. Sabine har stadig ikke været til samtale i kommunen, selvom hun har bedt om det flere gange. Først i februar 2014 kommer hun til en samtale, hvor man henviser hende til en læse-, skrive- og regnetest og vil indhente oplysninger fra hendes reumatolog. Sabine vurderes fortsat at være uddannelsesparat inden for et år.

Efter flere henvendelser til jobcenteret og til kommunens politisk ansvarlige vurderer jobcenteret, at Sabine ikke er uddannelsesparat, og hun får tilkendt et aktivitetstillæg fra den 1. maj 2014. Stadig uden at have været til en ny samtale. Sabine har endnu ikke fået svar fra Ankestyrelsen på sin klage over den lave ydelse, som hun fik, fordi hun var uddannelsesparat. Hun kan ikke klage over selve vurderingen af, at hun var uddannelsesparat.

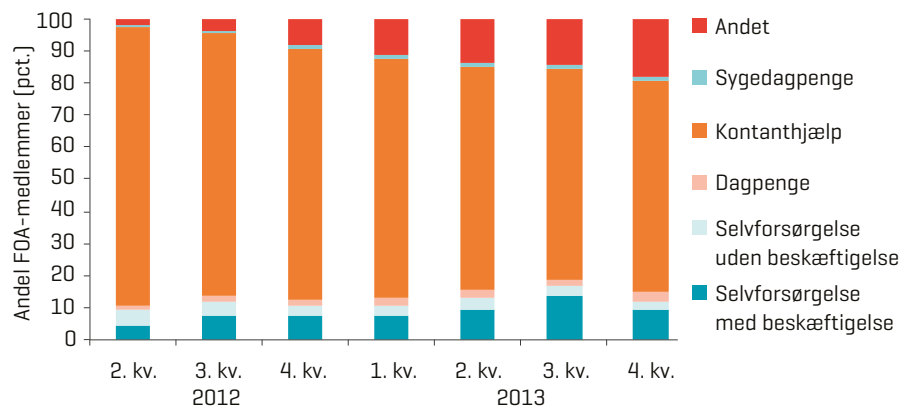
retssikkerhedsmæssigt problem, når ydelsen er så afhængig af den subjektive visitation. Det kan blive fatalt for den unge, der har problemer af et væsentligt omfang, men som bliver vist til at være uddannelsesparat og dermed til at modtage en lavere ydelse. De får ikke blot svært ved at leve op til forventningerne, svært ved at gennemføre en uddannelse mv.,

men skal også leve på et budget, der uden en billig husleje er nærmest umulig at få til at løbe rundt. Denne gruppe, der skal leve af en ydelse på niveau med SU allerede før de er startet på uddannelsen, uden adgang til en billig kollegiebolig, studielån, fritidsjob mv. risikerer at finde alternative og knap så hensigtsmæssige finansieringsmuligheder.

Citat

Jeg er bange for at begå en fejl, så de trækker mine penge. Man fortæller ikke til nogen at man er på kontanthjælp. Det er pinligt.

Figur 5: Medlemmer på kontanthjælp i 1. kvartal 2012 og 2 år efter.

Anm.: Figuren viser, hvor stor en andel af FOA-medlemmer på kontanthjælp primo 2012, der modtog den pågældende ydelse den første uge af hvert kvartal. FOA's medlemmer identificeres som medlemmer af FOA's A-kasse pr. 1.1.2012. Første kvartal 2012 er udeladt, da alle i den viste population var kontanthjælpsmodtagere i første kvartal 2012.

Kilde: AE på baggrund af oplysninger fra Beskæftigelsesministeriets DREAM-database samt oplysninger fra Danmarks Statistik.

Citat

Jeg får hjælp af min datter, for at jeg kan leve.

Huslejen, mælken, brødet, forsikringen og medicinen bliver ikke billigere af at man er under eller over 30 år.

Med finanslovsaftalen for 2015 blev ydelsen for de unge, der er forsørgere, hævet lidt, ligesom denne gruppe får bedre adgang til husleje-hjælp.

Forslag 5a:

Ungedelserne bør hæves

Med finanslovsaftalen for 2015 hæves de lave ydelser til unge kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere, der er forsørgere. Dette bør gælde for alle, også de, der ikke er forsørgere.

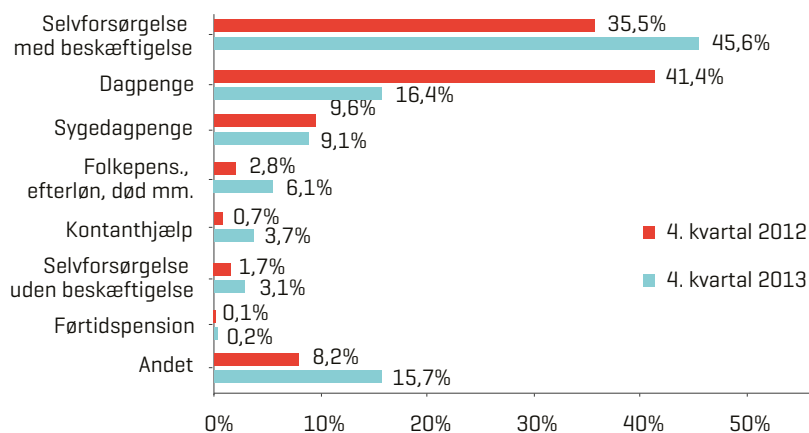
En ydelse man ikke kan leve af

Kontanthjælpen er ment som det nederste sikkerhedsnet, som skal forhindre at nogle mister forsørgelsesgrundlaget og falder helt ud af samfundet. Men hvis sikkerhedsnettet er tyndt, fordi ydelsen er så lav, at folk alligevel falder igennem, skaber det utryghed og nogle risikerer at falde ud af samfundet og fællesskabet.

En tryghedsmåling om 'Danskernes hverdagsproblemer' fra 2013, foretaget af Trygfonden, viser, at der er en stigende utryghed blandt kontanthjælpsmodtagere, i forhold til tidligere målinger. Op imod halvdelen af alle kontanthjælpsmodtagere føler sig utrygge. Det kan afspejle kontanthjælpsreformen, men også et større pres og mindre forståelse fra resten af samfundet.

Når man først er på en lav ydelse er det sværere at komme i arbejde. En undersøgelse fra AE Rådet, foretaget for FOA, viser, at blandt gruppen af FOA medlemmer der pr. 1.1.2012 modtog kontanthjælp i første uge af 2012, modtager $\frac{1}{3}$ fortsat kontanthjælp i fjerde kvartal 2013, jf. figur 5.

Figur 6: Status for FOA-medlemmer der var på dagpenge i 1. kvartal 2012 (procent)

Anm.: Figuren viser, hvor stor en andel af FOA-medlemmer på dagpenge primo 2012, der modtog den pågældende ydelse den første uge af hvert kvartal. FOA's medlemmer identificeres som medlemmer af FOA's A-kasse pr. 1.1.2012. FOP=Folkepension. FØP=Førtidspension. Udv.=udvandret. Første kvartal 2012 er udeladt, da alle i den viste population var dagpenge-modtagere i første kvartal 2012. Kilde: AE på baggrund af oplysninger fra Beskæftigelsesministeriets DREAM-database samt oplysninger fra Danmarks Statistik.

Citat

Jeg har haft problemer med at betale regninger. Jeg har måttet låne penge af alle andre, som jeg så heller ikke kan betale tilbage. Jeg spiser de fleste dage hjemme hos familien sammen med mine 2 børn, fordi jeg ikke har råd til at købe mad.

Der er altså en klar tendens til, at kontanthjælpsmodtagerne 'hænger fast' i kontanthjælpen. Sammenlignet klarer de FOA medlemmer, der var på dagpenge i begyndelsen af 2012 sig betydeligt anderledes. Her bliver ca. halvdelen selvforsørgende inden for de 2 år. Se figur 6.

En ordentlig ydelse fremmer muligheden for at komme videre i job. Det er revalidering et godt eksempel på.

Forslag 5b:**Revalidering benyttes mere.**

Der er god effekt af revalideringsindsatsen. I 2013 var hele 46,7 procent i beskæftigelse 12 måneder efter revalideringen var afsluttet. Tal fra jobindsats.dk viser, at antallet af nytilkendte revalideringer og forrevalideringer næsten er halveret fra 2010 til 2013.

Flere skal forsørges af familien

Ægtefæller har gensidig forsørgelsespligt. Det betyder, at man ikke har ret til kontanthjælp, hvis ens ægtefælle tjener mere, end begge

ville have kunnet få i kontanthjælp tilsammen. For et enligt par svarer dette til, at man med en husstandsindtægt på ca. 25.000 kr. ikke vil have ret til kontanthjælp.

Med kontanthjælpsreformen fulgte også en pligt for samboende par til at forsørge hinanden, på linje med ægtefæller. Det betød, at mange ikke ville kunne få kontanthjælp eller ville blive modregnet kraftigt i deres hjælp. Det betyder en væsentlig økonomisk nedgang for nogle, som i forvejen er ramt af arbejdsløshed. Det betyder, at de bliver økonomisk afhængige af deres samlever. De fulde konsekvenser af forsørgelsespligten kommer heldigvis ikke til at ses, da den i 2014 og 2015 kun har halv effekt.

Og med finanslovsaftalen for 2015 er forsørgelsespligten for samlevende par afskaffet fra januar 2016. Der vil dog fortsat være fuld forsørgelsespligt for ægtefæller.

Reform af sygedagpengeområdet

Med sygedagpengereformen var der et politisk ønske om, at ingen skulle efterlades uden forsørgelse når de er syge. Man ønskede også en tidligere og bedre indsats på arbejdspladserne, som et bidrag til at nedbringe udgifterne til sygefravær.

Fra 1. juli 2014 blev der gennemført en reform af sygedagpengeloven, som skal skabe 1.700 job og *give besparelser for 385 mio. kr.*

Sygedagpengereformens ulighedsgenerator

Med reformen er der ikke blevet ændret i den bestemmelse, som kommunerne skal bruge, når de skal

vurdere om en person fortsat er uarbejdsdygtig. FOA erfarer i den forbindelse, at mange kommuner fortolker bestemmelsen om uarbejdsdygtighed for snævert.

Det betyder, at sygemeldte erklæres arbejdsdygtige og mister retten til sygedagpenge, hvis de kan arbejde så meget, at de ikke er berettigede til fleksjob [typisk 20-25 timer/ugen] – også selvom de ikke kan

Fakta

Sygedagpengesatser

Reformens mest relevante ændringer er den forkortede varighedsbegrænsning fra 52 til 22 uger. De 22 uger kan blive forlænget efter 7 nærmere kriterier, fx i tilfælde af livstruende, alvorlig sygdom. Hvis den sygemeldte ikke kan få forlænget sine sygedagpenge, men stadig er syg, har man ret til at få et jobafklaringsforløb med ressourceforløbsydelse, som ligger på niveau med kontanthjælp. Jobafklaringsforløb ligner ressourceforløb. Ordningen er stadig så ny, at FOA ikke har fået nogen meldinger på, hvordan bestemmelsen omsættes i praksis.

Sygedagpengesats: Højeste dagpengebeløb: 4.135 kr./ugen [17.918 kr./md.]

stille sig til rådighed i a-kassen. Dermed kommer en gruppe i klemme. Fordi de netop ikke er fuldt arbejdsdygtige, kan de ikke modtage arbejdsløshedsdagpenge. En del vil heller ikke kunne få kontanthjælp, fordi de har formue eller deres ægtefælle/samlever kan forsørge dem. Det vil sige at de efterlades

delvist syge uden nogen selvstændig indtægt.

En undersøgelse af AE Rådet, foretaget for FOA, viser, at 325 medlemmer af FOA, som modtog sygedagpenge i første halvår af 2012, 2 år efter er faldet helt ud af systemet. De har intet arbejde, modtager ingen ydelser fra det offentlige og er så-

kaldt 'selvforsørgende' - selvom de stadig er syge.

Indtil videre får kommunerne i et vist omfang medhold fra klageinstansen. Der er fx ingen principielle afgørelser på området, som FOA kan henvise til. Problemet er at kommunerne ikke har en interesse i at tilbyde job-

Case:

Eksempel sygedagpenge

En af dem er Mette Larsen, der ved sit arbejde som p-vagt var ude for 2 arbejdsulykker, som har frataget hendes arm førligheden og givet hende kroniske smerter, som hun må tage morfin for. Jobcentret har vurderet, at Mette kan tage andet arbejde, mens speciallægen har vurderet, at det er fuldstændig urealistisk at opnå arbejde. Kommunens egen lægekonsulent har bl.a. anbefalet Mette at træne, uden nogensinde at have undersøgt og talt med Mette. Men træning frarådes direkte

af speciallægen. Mette har i juni 2014 fået medhold fra Ankestyrelsen i sin klage. Hun har været nødt til at bruge af erstatningen fra Arbejdsskadestyrelsen på 120.000 kr., selvom det var et engangserstatningsbeløb, som ikke skulle være fradraget i en evt. kontanthjælp. Først i september 2014 fik Mette udbetalt sygedagpenge for 39 plus 26 uger, med tilbagevirkende kraft. Herefter kan sygedagpengene ikke forlænges yderligere, så Mette er gået over til jobafklaringsforløb med ressourceforløbsydelse på 10.700 kr. [2014-sats]

afklaringsforløb, hvis de i stedet helt kan slippe for at have en udgift til forsørgelse til denne gruppe ved at raskmelde dem.

Den måde kommunerne fortolker bestemmelsen om uarbejdsdygtighed er særligt et problem for ufaglærte og kortuddannede, idet kommunerne standser sygedagpengene med den begrundelse, at de kan klare andet ufaglært arbejde, end det de er sygemeldt fra, blot det er arbejde som ikke er fysisk eller psykisk belastende på samme måde. De henvises fx til job som bogopsætter på biblioteker, receptionsarbejde mm. Arbejde som ofte ikke er reelt opnåelige.

Forslag 6a:

Delvist syge skal sikres

De, der er for raske til at modtage sygedagpenge og for syge til at modtage dagpenge, bør sikres en ydelse, så de ikke risikerer at falde helt ud af forsørgelsessystemet. Det er i samfundets interesse at bevare fokus på en indsats, der sikrer en afklaring for den enkelte og dermed en plads på arbejdsmarkedet.

Sygedagpengene bør kun kunne ophøre, hvis en person kan genoptage hidtidig beskæftigelse eller stå fuldt til rådighed for a-kassen, så personen kan modtage arbejdsløshedsdagpenge.

Gensygemelding kan medføre tab af indkomst

Som udgangspunkt kan man kun modtage sygedagpenge i 22 uger indenfor de seneste 9 måneder, kaldet referenceperioden. Det betyder, at man er afskåret fra at modtage sygedagpenge, hvis man har modtaget sygedagpenge i 22 uger, raskmeldes og derefter bliver syg igen efter kort tid. Det gælder uanset om sygdommen er den samme som tidligere, om det er en ny sygdom eller om det fx er sygdom i forbindelse med opfølgende operationer på en sygdom eller ulykke.

FOA og andre har påpeget dette uhensigtsmæssige hul, som betyder, at syge risikerer ikke at kunne modtage en ydelse mens de er syge. Det betyder også, at de er dårligere stillet end de ville have været, hvis de var vedblevet med at være syge-

meldt efter en forlængelsesregel, selv om de kun skulle have opfølgende operationer, og ellers kunne stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Det kan betyde at nogle vil afholde sig fra at prøve at genoptage arbejdet, hvis de er bekymrede for muligheden for at komme tilbage på sygedagpenge, hvis det alligevel viste sig at være for belastende.

I forbindelse med beskæftigelsesreformen fra 1. januar 2015 blev der rettet op på fejlen. Ændringen betyder, at denne gruppe vil kunne modtage et jobafklaringsforløb med ressourceforløbsydelse med tilbagevirkende kraft fra sommeren 2014. Denne ydelse stiller dem dog ringere, end hvis de forblev på sygedagpenge, og de mister muligheden for at få forlænget sygedagpengene.

Forslag 6b:

Sygedagpenge ved gensygemelding

Med sygedagpengereformen fra juli 2014 opstod der et hul i lovgivningen, så man mister retten til sygedagpenge ved gensygemelding efter 22 ugers sygdom.

Sygedagpengene bør være fleksible, så det er muligt at få ret til sygedagpenge, hvis man gen-
sygemeldes fremfor den lave
ressourceforløbsydelse, som det
med ændringen blev muligt at få.

Som reformen af sygedagpenge har
foldet sig ud, er der stik imod lovens
intentioner, personer, der stadig er
syge, som i værste fald efterlades
uden indtægt. Det er en væsentlig
ulighedsgenerator, som hverken
gavner individ eller samfund.

Reform af refusionssystemet

Regeringen har fremsat forslag til en reform af refusionssystemet. Der lægges op til, at refusionen omlægges til en ensartet refusion for alle ydelser i stedet for en differentiering mellem forskellige ydelser og indsatser.

I stedet kommer refusionen til at blive aftrappet, jo længere en ydelse har været udbetalt og gennemført. Det betyder fx at ydelser for arbejdsløse bliver refunderet med

80 procent i den første periode uden arbejde, mens den kun kommer til at udgøre 20 procent for udgifter til de personer, der har været uden job i 52 uger.

Fakta

Hvad er refusionssystemet?

Refusionssystemet er et styringsværktøj, hvormed staten kan supplere lovgivningens styring af kommunernes adfærd. Med en øget refusion for en ydelse eller en indsats ansporer staten kommunerne til at anvende bestemte ydelser eller indsatser i så vidt omfang som lovgivningen og den faglige vurdering tillader det. Omvendt mindsker det også kommunernes incitament til at bevilge indsatser med lav refusion, hvilket bl.a. er et problem i forbindelse med ressourceforløb.

Refusionsreformens ulighedsgenerator

Reformen er endnu ikke vedtaget og trådt i kraft. FOA frygter, at omlægningen vil betyde, at kommunerne bruger deres primære ressourcer, hvor der er høj refusion. Det betyder, at indsatsen primært vil koncentrere sig om dem der har været ledige i kort tid.

Problemet ved denne prioritering er, at der er risiko for, at der bliver brugt færrest ressourcer på de langtidsledige, som måske har problemer ud over ledighed og som har allermost brug for hjælp. FOA frygter, at kom-

munerne med det varslede refusionssystem vil få incitamenter til at holde langtidsledige på ingen eller så lave ydelser som muligt.

En lav refusion på ydelser for langtidsledige risikerer at forstærke tendensen til at nogle kommuner tvinges til at spare på velfærd, hvis de er hårdt ramt på virksomhedslukning og dermed ledighed. Hvis områdets beboere samtidig er låst til deres bolig pga. faldende priser og dårlig afsætning, risikerer de at blive stavnsbundet, uden udsigt til en forbedring af deres situation.

Forslag 7:**Der bør indføres en positiv incitamentsstruktur i refusionssystemet**

Kommunerne bør belønnes for at iværksætte de rigtige indsatser og for at få gode resultater.

Hvad skaber ulighed?

Fælles for de reformer der har været gennemført de sidste ca. 2 år, har været en målsætning om at mindske antallet af personer der står udenfor arbejdsmarkedet og forbedre økonomien, så der bliver brugt færre penge på overførselsindkomster.

Reformerne sigter mod at forbedre de indsatser der gives til ledige og potentielt ledige. I vidt omfang giver reformerne også rigtig god mening.

- Med reformen af førtidspension og fleksjob er der sat fokus på en individuelt, helhedsorienteret og tværfaglig rehabiliterende indsats fremfor standardaktivering eller passiv forsørgelse.
- Med ankereformen skal der træffes mere ensartede afgørelser med højere kvalitet gennem en centralisering af sagsbehandlingen.
- Med reformen af kontanthjælp er der sat fokus på at styrke særligt de unges uddannelsesniveau.
- Med sygedagpengereformen skal personer, der er, eller risikerer at blive langtidssygemeldte, modtage en tidligere og mere målrettet indsats for at bevare eller opnå tilknytning til arbejdsmarkedet.
- Med omlægningen af refusionen

skal kommunerne have incitament til en tidlig indsats.

Problemet er desværre, at reformerne ikke bliver implementeret på den måde man kunne håbe på og forvente. Barriererne tyder ikke på, at det kun skyldes naturlige opstartsproblemer som følge af ny lovgivning, nye samarbejdsrelationer osv. Men i høj grad det menneskesyn og den kultur hvormed reformerne bliver udfoldet på. Den betyder nemlig, at det er blevet helt legitimt at indkomstforskellene øges, at mennesker falder ud af systemet og overlades til sig selv. At mennesker ikke modtager den indsats, som loven ellers foreskriver, men den indsats, som kommunernes økonomi tillader. Og det betyder faktisk noget – særligt for de mennesker der har brug for hjælp, og som i forvejen befinder sig i den nederste del af samfundet.

Forslag 8:**Flere jobs og mere rummelige arbejdspladser på private virksomheder.**

Private virksomheder skal løfte en større del af ansvaret for at ansætte i særlige ordninger. Dette vil være med til at åbne jobmarkedet mere for de, der har svært ved at komme ind.

Den tidligere beskæftigelsesminister, Mette Frederiksen har iværksat en række initiativer, som skal bidrage til en bedre implementering af nogle af reformerne. Det er positivt. Men FOA tvivler på at indsatsen for alvor batter noget, så længe de økonomiske tøjler er så stramme, og retorikken placerer hovedparten og skylden på den enkelte uden job.

Konsekvenser af mistet/nedsat indtægt

FOA har fået gennemført en større undersøgelse af de konsekvenser der for mange gør sig gældende, hvis man falder ud af arbejdsmarkedet.⁹ For mange er det ikke kun et spørgsmål om at falde ud af arbejdsmarkedet og nedjustere sin økonomi, men faktisk at føle sig sat ud af fællesskabet og være i risiko for at falde helt ud af samfundet.

Som FOAs undersøgelse viser, betyder det ikke kun en mindre social kontaktflade til daglig, men også at man trækker sig fra andre sociale sammenhænge, fordi man føler sig udenfor fællesskabet eller ikke har råd til at deltage. For nogle betyder indtægtsnedgangen, at der spares

Citat

Man føler sig altid i samfundets periferi, når man ikke har noget arbejde. Man bliver set på af de offentlige instanser, hvor uduelig man er.

Citat

Børnene kommer ikke med til nogen arrangementer, det har vi ikke råd til.

⁹ Analyse af konsekvenserne af at være faldet ud af arbejdsmarkedet, sommer 2014, udarbejdet af Tele-Mark A/S

på helt centrale fornødenheder som medicin, tandlægebehandling, sund mad og motion. Det betyder noget for livskvaliteten og sundheden, og medfører dermed en øget ulighed.

Konsekvenser for det psykiske velbefindende

Undersøgelsen viser bl.a., at mellem 64 og 70 procent af de adspurgte FOA medlemmer, der er på arbejdsløshedsdagpenge, uddannelsesyndelse, arbejdsmarkedsyndelse og kontanthjælp føler sig mere stressede, end da de havde job.

Ved de kvalitative interviews blev der bl.a. spurgt til om det har haft andre konsekvenser for deres liv end de økonomiske, at de ikke længere er i job eller modtager dagpenge.

Citat

Tandlæge har jeg ikke råd til.

En svarede:

- “Ja, meget min selvtillid. Depression og psykisk stress på grund af ledighed. Det påvirker mine børn at jeg er ked af det. Jeg kan mærke, at de spekulerer.”

Afsavn pga. økonomisk knaphed

Undersøgelsen viser bl.a. at 59 procent af de adspurgte, føler, at deres ledighed har påvirket deres liv i negativ retning. Over 60 procent af modtagerne af arbejdsmarkedsyndelse, løntilskudsjob, sygedagpenge, kontanthjælp og ingen indtægt oplever den i negativ retning.

De kvalitative interviews viser på hvilken måde nogle føler det:

- “Man prioriterer, hvilke regninger man har råd til at betale. Ferier er en by i Rusland. Jeg lever ved fattigdomsgrænsen.”
- “I starten når mine veninder spurgte om jeg ville med til nogle ting, fandt jeg på undskyldnin-

ger for, hvorfor man ikke kunne komme med. Jeg fortalte dem ikke om vores situation, fordi jeg synes, det var flovt, og fordi jeg gik glip af ting, jeg gerne ville.”

- “Jeg har været nødt til at flytte fra mit hus, og jeg må udsætte regninger. Vi har 500 kr. at leve for om ugen, både til mad, transport, tøj. Jeg er bekymret for fremtiden i forhold til, hvordan jeg skal klare mig.”
- “Jeg har tænkt på, at jeg ikke vil være her mere. Det påvirker, at vi ikke kan køre med børnebørnene, og købe en is. For det har vi ikke råd til. Det er svært at få råd til at købe gave i forbindelse med fødselsdage.”

At være ledig kan for mange også betyde, at man ikke blot ser ringere på sig selv, men at man også føler omgivelserne stigmatiserer en.

Stigmatisering

Som FOA medlemmernes udsagn ovenfor fortæller, lider de afsavn. Når FOAs medlemmer på grund af pengemangel afstår fra at købe sund mad, medicin, tandlægebehandling, besøge familie eller på andre måder deltage i samfundslivet, er vejen tilbage til fællesskabet længere og sværere. Med disse afsavn opstår marginaliseringen og uligheden.

Tvivlen gnaver og livskvaliteten påvirkes – ikke bare for den enkelte, men for den pågældendes nære familie, deriblandt børn. Fattigdom handler ikke kun om at have råd til bolig og mad, men også om ikke at kunne de ting, andre i samfundet finder naturlige og som dermed bliver en del af fællesskabet. Det er fx at invitere på middag, deltage i foreningslivet, købe fødselsdagsgaver, gå på café mv. Folketinget har vedtaget en fattigdomsgrænse på 103.200 kr. for en enlig i over 3 år. Den sidste opgørelse viser, at der er lidt under 40.000 langvarigt fattige

i Danmark. Det er mennesker der har levet under fattigdomsgrænsen i 3 år eller mere. Ca. 8.000 af dem er børn. Udover dette tal er der nogle som lever under fattigdomsgrænsen, men endnu ikke har gjort det i 3 år.

I regeringens første fattigdomsredegørelse¹⁰ fra februar 2014 blev det vedtaget, at:

- Mindske fattigdom og ulighed
- Tage initiativ til en drøftelse af, hvordan man nedbringer antallet af fattige frem mod 2020
- Regeringen vil foretage årlige fattigdomsredegørelser, der skal danne baggrund for en årlig status og drøftelse i Folketinget, der også skal inddrage uafhængige organisationers og eksperters vurderinger. Redegørelsen skal blandt andet indeholde en vurdering af konsekvenserne af, hvordan relevant lovgivning påvirker udviklingen i fattigdommen.

Citat

Giver nogle kraftige begrænsninger. Vi kan ikke gøre de samme ting med vores børn. Bange for uforudsete udgifter, hvis fx køleskabet går i stykker.

¹⁰ Regeringens første fattigdomsredegørelse kom som særlige kapitler i "Familiernes økonomi – fordeling, fattigdom og incitament, Økonomi- og Indenrigsministeriet, maj 2014.

Regeringen vurderer, at reformerne kan gøre op til 10.000 flere fattige

Men selvom der endnu ikke er kommet en redegørelse der kan måle de omfattende reformers økonomiske konsekvenser, vurderer regeringen, at konsekvensen af henholdsvis kontanthjælps-, førtidspensions- og skattereform kan blive op til 10.000 flere fattige. Se tabel 7.

I rapporten med fattigdomsredegørelsen er der foretaget beregninger, som viser, at en borger på kontanthjælp har 20 gange så stor risiko for at ende i fattigdom som en standardperson. Enlige er i dobbelt

så stor risiko for at ende i fattigdom. Det er bekymrende, når de medlemmer, der risikerer at miste deres dagpenge og derefter arbejdsmarkedsydelse og kontantydelse, i sidste instans henvises til kontanthjælp eller til at blive selvforsørgende (uden selvstændig indtægt).

FOA hilser regeringens udmeldte ambitioner omkring fattigdomsgrænsen velkommen, men det stækker troværdigheden, når den alligevel gennemfører reformer, som den selv vurderer bevæger sig i den stik modsatte retning af hensigtserklæringerne. Uden en reel handling

der afspejler hensigtserklæringerne, stikker man folk blå i øjnene.

FOA ønsker et opgør med den stigende ulighed. Det går den forkerte vej, når flere risikerer at blive fattige, indkomstforskellene bliver større og uligheden stiger. Det er ikke blot bekymrende, når Folketinget vedtager lovgivning, som de selv vurderer risikerer at skabe flere fattige, det er også yderst bekymrende og et demokratisk problem, når samfundet bevæger sig i en retning, hvor mennesker i stigende grad risikerer at falde ud af fællesskabet fordi den gældende lovgivning ikke følges.

Tabel 7: Øget antal fattige personer¹¹ som følge af:

Kontanthjælpsreformen:	0-1.900
Førtidspensions- og fleksjobreformen:	0-2.900
Skattereform:	5.800

¹¹ Familiernes økonomi - fordeling, fattigdom og incitamenter, Økonomi- og Indenrigsministeriet, maj 2014

FOAs forslag til mere lighed i reformerne

FOA ønsker at vende den stigende ulighed, så velfærdssamfundet atter bevæger sig i en positiv retning. Det er helt centralt og nødvendigt at iværksætte en række ændringer i kølvandet på reformbølgen.

Dagpengereformen

- 1: **Det skal være nemmere at genoptjene retten til dagpengene**
Man skal hurtigere genoptjene retten til dagpenge ved en halvering af genoptjeningsperioden. Løntilskud, uddannelse og jobrotation skal tælles med i genoptjeningen af dagpengeretten.

Der skal være et nyt menneskesyn i forhold til indsatsen for de ledige med mindre kontrol. Under aktivering skal der være ordinær overenskomstmæssig løn, når man udfører ordinært arbejde.

Der skal være perspektiv i den aktive indsats gennem uddannelse og reel støtte og vejledning af den enkelte.

Tilbagetrækningsreformen

- 2: **Reglerne for seniorførtidspension bør ændres, så de udgør et reelt grundlag for tidligere tilbagetræning for nedslidte.**
Som bestemmelsen er udformet aktuelt kan kommunerne lade være med at anvende den efter intentionerne. Bestemmelsen bør give en reel rettighed, i stedet for at være proforma.

Reform af førtidspension og fleksjob

- 3a: **Sætte en grænse for hvor længe en person kan være i ressourceforløb**
I princippet kan en person blive tilkendt mange på hinanden følgende ressourceforløb, også med det samme indhold.

Dermed kan en ressourceforløbsydelse blive et eksistensvilkår i mange år. Der bør sættes en grænse for hvor mange år det i alt kan vare.

3b: **Kriterierne for at tilkende førtidspension til personer under 40 år, bør uddybes**

Præcisere hvornår der bør tilkendes førtidspension – også når man er under 40 år. Det er ikke rimeligt at indføre skjulte kvoter for førtidspension ved at hovedfokus er på at overholde økonomiske måltal for tilkendelser.

3c: **Ressourceforløb og dermed ressourceforløbsydelse bør anses som en stabil situation**

Når det anses som en stabil situation vil der blive bedre adgang til gældssanering, som kan bidrage til en mere overskuelig situation og dermed til en positiv udvikling.

3d: **Det bør blive muligt at søge om at få et ressourceforløb og at kunne klage over tilkendelse og afslag**

Så der gælder de samme retssikkerhedsmæssige principper for ressourceforløbsydelse og ressourceforløb, som der gælder for andre overførselsindkomster.

3e: **Give tilstrækkeligt og relevante ressourceforløb**

Nogle kommuner prioriterer stadig ikke en tilstrækkelig tværfaglig indsats i ressourceforløbene. Tilbuddene er ofte en gentagelse af tidligere tilbud og har et meget spinkelt indhold.

Kommunernes incitament kan fremmes ved at yde højere refusion på ressourceforløbsydelse og indsatser i ressourceforløb.

3f: **Der bør sættes en grænse for, hvor mange sager en koordinerende sagsbehandler kan have**

Hvis den koordinerende sagsbehandler skal have den centrale rolle som intentionerne var, er det helt nødvendigt, at der gives tilstrækkeligt med tid til opga-

ven. Ellers bliver den koordinerende sagsbehandler ikke opfattet som den hjælp den skulle være, men en person mere som man skal forholde sig til.

3g: **Gør det nemmere at få et fastholdelsesfleksjob**

Det bør igen være muligt at overgå direkte fra ordinært arbejde til fleksjob på samme arbejdsplads, når blot kriterierne for fleksjob opfyldes. Det vil bidrage til et øget antal fleksjob og færre der bliver skubbet ud af deres jobrelation.

3h: **Giv fleksjobberne løn for de timer, de arbejder**

Det er ikke rimeligt, at en person i fleksjob ikke er garanteret løn for de timer, der arbejdes. Hvis jobcenteret vurderer at en person kun arbejder med 50 procents effektivitet, vil aflønningen blive halveret, selve timetallet fastholdes. Arbejdsintensitetsbegrebet er uværdigt og bør afskaffes.

3i: **Personer i minifleksjob skal sikres en arbejdsgiverbetalt pension**

Det er urimeligt, at der ikke er taget højde for, at personer i minifleksjob får en så lille arbejdsgiverbetalt pension, at administrationsgebyret i pensions-selskabet ikke engang kan blive dækket. Derfor skal personer der er ansat i minifleksjob, selv indbetale til en pensionsordning. Alle personer i fleksjob, også i minifleksjob, bør sikres reelle overenskomstsikrede arbejdsstagerrettigheder.

Ankereformen

4: **Ankestyrelsen bør nedbringe sine sagsbehandlingstider**

Socialministeriet bør som ansvarligt ministerium for Ankestyrelsen følge tæt op på, om Ankestyrelsen får nedbragt sine sagsbehandlingstider til de lovede måltal.

Kontanthjælpsreformen

5a: **Ungeydelse bør hæves**

Med finanslovsaftalen for 2015 hæves de lave ydelser til unge kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere, der er forsørgere. Dette bør gælde for alle, også de, der ikke er forsørgere.

5b: **Revalidering benyttes mere.**

Der er god effekt af revalideringsindsatsen. I 2013 var hele 46,7 procent i beskæftigelse 12 måneder efter revalideringen var afsluttet. Tal fra jobindsats.dk viser, at antallet af nytilkendte revalideringer og forrevalideringer næsten er halveret fra 2010 til 2013.

Sygedagpengereformen

6a: **Delvist syge skal sikres**

De, der er for raske til at modtage sygedagpenge og for syge til at modtage dagpenge, bør sikres en ydelse, så de ikke risikerer at falde helt ud af forsørgelses-systemet. Det er i samfundets

interesse at bevare fokus på en indsats, der sikrer en afklaring for den enkelte og dermed en plads på arbejdsmarkedet.

Sygedagpengene bør kun kunne ophøre, hvis en person kan genoptage hidtidig beskæftigelse eller stå fuldt til rådighed for a-kassen, så personen kan modtage arbejdsløshedsdagpenge.

6b: **Sygedagpenge ved gensygemelding**

Med sygedagpengereformen fra juli 2014 opstod der et hul i lovgivningen, så man mister retten til sygedagpenge ved gensygemelding efter 22 ugers sygdom. Sygedagpengene bør være fleksible, så det er muligt at få ret til sygedagpenge, hvis man gensygemeldes fremfor den lave ressourceforløbsydelse, som det med ændringen blev muligt at få.

Reform af refusions- systemet

7: **Der bør indføres en positiv incitamentsstruktur i refusionssystemet**

Kommunerne bør belønnes for at iværksætte de rigtige indsatser og for at få gode resultater.

Hvad skaber ulighed

8: **Flere jobs og mere rummelige arbejdspladser på private virksomheder.**

Private virksomheder skal løfte en større del af ansvaret for at ansætte i særlige ordninger. Dette vil være med til at åbne jobmarkedet mere for de, der har svært ved at komme ind.

APRIL 2015

Reformernes ulighed

FOAs forslag til mere lige velfærd

I dette udspil fra FOA kan du læse mere om konsekvenserne af de reformer, der er blevet gennemført af bl.a. skatten, dagpengene, førtidspensionen og sygedagpengene de sidste år. Fælles for dem alle er økonomiske besparelser og en målsætning om at øge arbejdsudbuddet og forbedre økonomien. Reformen der alle sigter mod at ændre incitamenterne til at tage arbejde og forbedre de indsatser der gives til ledige, syge og andre, der har behov for hjælp og støtte, så de kan vende tilbage til arbejdsmarkedet. Desværre oplever FOA i medlemskontakten, at reformerne langt fra implementeres så hensigtsmæssigt som de lyder på papiret, hvilket har store konsekvenser for helt konkrete borgere, der i stigende grad henvises til at leve af lavere ydelser eller uden selvstændig indkomst. Det skaber ulighed.

FOA

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Tlf: 46 97 26 26
www.foa.dk

FOA

FOA er Danmarks tredjestørste fagforening. Siden 1899 har vi kæmpet for bedre løn- og arbejdsforhold til vore medlemmer. Hovedopgaven er at indgå overenskomster, som sikrer en god løn samt moderne og ordnede arbejdsvilkår. Det er FOA, der aftaler din løn, dine tillæg, din arbejdstid, din pension, dine barselsregler, dine ferieregler og dine muligheder for uddannelse. Vores opgave i FOA er at slås for din tryghed. Ved at stå sammen i FOA, står hvert enkelt medlem meget stærkere. Og med den fælles styrke optræder vi slagkraftigt.